

Cévnaté rostliny a vegetace lokality Na Skřivánku v k.ú. Jiřín v okrese Jihlava

Ester Ekrťová

2024

Cévnaté rostliny a vegetace lokality Na Skřivánku v k.ú. Jiřín v okrese Jihlava

RNDr. Ester Ekrťová, Ph.D.

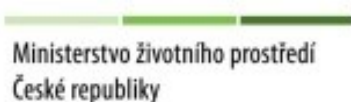
2024

Obsah

1 Úvod.....	3
2 Metodika	3
3 Lokalizace a základní údaje inventarizovaného území	3
4 Charakteristika inventarizovaného území.....	5
5 Flóra.....	6
5.1 Celkový přehled zaznamenaných taxonů cévnatých rostlin	6
5.2 Komentáře k vybraným významnějším druhům	10
5.3 Přehled a charakteristika nepůvodních druhů.....	11
6 Biotopy a vegetace	12
6.1 Syntaxonomický přehled zaznamenaných vegetačních jednotek.....	12
6.2 Charakteristika jednotek aktuální vegetace	12
6.3 Přehled a charakteristika zaznamenaných vegetačních segmentů	14
7 Shrnutí, zhodnocení a doporučení pro ochranu přírody.....	16
7.1 Zhodnocení lokality z floristického a vegetačního hlediska	16
7.2 Návrhy na obnovu a management	16
8 Literatura.....	17
Příloha 1: Mapové podklady	18
Příloha 2: Fotografická dokumentace.....	25

Řešitel: RNDr. Ester Ekrťová, Ph.D., nám. Bratří Čapků 264, 588 56, Telč, e-mail: esterhof@centrum.cz

Průzkum byl realizován v rámci projektu Pobočky České společnosti ornitologické na Vysočině (projekt č. 132422), který byl v roce 2024 finančně podpořen programem Ochrana biodiverzity, což je národní program Českého svazu ochránců přírody financovaný Ministerstvem životního prostředí ČR a spolufinancován Nadačním fondem Veolia. Děkujeme.

O lokalitu Na Skřivánku pečuje Pozemkový spolek Gallinago při Pobočce České společnosti ornitologické na Vysočině. Lokalita byla vykoupena Českým svazem ochránců přírody v rámci sbírky Místo pro přírodu.

1 Úvod

Lokalita Na Skřivánku leží v centrální části Kraje Vysočina západně od města Jihlavy. Botanický průzkum lokality Na Skřivánku probíhal v roce 2024 za účelem zmapování cenných částí pro přípravu projektu obnovy. Cílem průzkumu bylo zaznamenat aktuální stav vegetace a rozšíření významných druhů rostlin a připravit návrh obnovních prací.

2 Metodika

Tab. 1: Přehled a charakteristika „Aktuálního stavu“ dle (BÍLEK et al. 2005). Doplněna je „převodní“ analogie do hodnocení aktualizace biotopů ČR (LUSTYK & GUTH 2011).

Aktuální stav	Charakteristika společenstva	Aktualizace biotopů
A	zachovalé, přirozené či přírodě blízké společenstvo, odpovídající fytoecologické definici či popisu; zanedbatelný výskyt nepůvodních či expanzivních druhů; společenstvo má výjimečný význam pro ochranu přírody	degradace 0-1
B	reprezentativnost spol. mírně snížená (absence některých diagnostických taxonů nebo hojnější přítomnost druhů indikujících jiné fytoecologické jednotky - přechodné typy), invazní či expanzivní druhy však nejsou hojné; význam pro ochranu přírody zůstává vysoký	degradace 2
C	stále jsou dostatečně zastoupeny významné diagnostické druhy, společenstvo je však oproti definici značně ochuzené; chybějí druhy citlivé na narušení stanovištních podmínek; časté jsou cenoticky cizí nebo ochránářsky nežádoucí druhy; střední význam z hlediska OP	degradace 3
D	společenstvo značně druhově ochuzené, do velké míry přeměněné nebo degradované; chybí podstatná část indikačních druhů, naopak významná je účast nežádoucích invazních či expanzivních druhů; stav je značně vzdálený přírodnímu, ochránářský význam spol. je malý	reprezentativnost W
E	společenstvo patří k jednotkám zcela podmíněným člověkem, bez praktického významu pro ochranu přírody (vegetace sídel, ruderalní vegetace, zemědělské či lesní kultury, jiná společenstva nepůvodních druhů...)	nepřírodní biotop řady X

3 Lokalizace a základní údaje inventarizovaného území

Lokalizace: okres Jihlava, obec Jiřín, louky, luční lada, lesní a křovinaté porosty v okolí samoty Skřivánek, 1,6 – 2 km severozápadně centra obce.

Katastrální území: Jiřín

Výměra: 11,5 ha

Nadmořská výška: 620–625 m n. m.

Obr. 1. Rámcové porovnání krajinného kontextu lokality v roce 1953 a 2022 (kontaminace.cenia.cz). Na snímcích je patrná radikální změna území. Původně se jednalo o bezlesou enklávu, pouze s drobnými, jasně ohraničenými lesními porosty obklopené loukami. Bezlesí bylo jako celek obhospodařované. Dnes jsou z původního bezlesí zachované jen nepatrné fragmenty. Bez dřevin je pouze kulturní travní porost východně stavení, v místech, které bylo původně z části zřejmě zorněné.

4 Charakteristika inventarizovaného území

Charakter a přírodní poměry území: Lokalita představuje fragmenty původního lučního bezlesí a drobné lesní skupiny v okolí samoty Skřivánek mezi obcemi Šimanov a Jiřín. Hlavní stále bezlesá část je tvořena koseným kulturním lučním porostem, který se zřejmě zčásti nachází na ploše původně oraných záhumenek, část zasahuje odvoněné původní luční porosty. Ostatní části původního bezlesí jsou dlouhodobě bez péče a větší část jejich rozlohy podlehlá sukcesi dřevin a vrbin nebo je zasažená výraznou expanzí konkurenčně silných graminoidů a tužebníku. Část plochy původního bezlesí je ovlivněná navážkami.

Fytogeografie: Území se nalézá ve fytogeografickém okrese (fytochorionu) 67 – Českomoravská vrchovina (fytogeografický obvod – Českomoravské mezofytikum (SKALICKÝ 1988) a na rozhraní čtverců 6558d středoevropského síťového mapování (EHRENDORFER & HAMANN 1965).

Potencionálně přirozená vegetace: Potencionální přirozenou vegetaci krajiny v okolí tvořily podle Neuhäuslové (NEUHÄUSLOVÁ 1998) acidofilní bučiny.

Klimaticky území spadá do chladné oblasti CH7 (QUITT 1971).

Hydrologie: Lokalita Na Skřivánku se nachází v širší pramenné oblasti odvoňované Maršovským potokem, který napájí v. n. Hubenov, která je zdrojem pitné vody pro město Jihlava. Zkoumaná lokalita je součástí významné pramenné oblasti odvodňované řekou Jihlavou.

Geologické podloží: Geologické podloží je tvořeno jednak vyvřelými horninami moldanubického plutonu, konkrétně granitem a dále metamorfovanými horninami moldanubika, konkrétně migmatity. Horninové podloží je však v ploše údolní nivy Maršovského potoka zcela překryto kvartérními sedimenty, nivními hlinitopísčitými a deluviálními hlinitokamenitými sedimenty, s menšími, mělkými humolitovými ložisky (ČGS 2014).

5 Flóra

5.1 Celkový přehled zaznamenaných taxonů cévnatých rostlin

Při botanickém průzkumu lokality Na Skřivánku bylo v roce 2024 zaznamenáno **celkem 147 taxonů cévnatých rostlin** (viz Tab. 2). Souhrnně bylo zaznamenáno **8 taxonů zahrnutých v červeném seznamu České republiky** (GRULICH 2012). Konkrétně dva taxony ohrožené (C3): *Dactylorhiza majalis* a *Pilosella aurantiaca* a 5 vzácnějších druhů vyžadujících pozornost (C4a): *Comarum palustre*, *Epilobium palustre*, *Valeriana dioica*, *Trientalis europaea*, *Tephroseris crispa*, *Salix pentandra*. Z recentně zaznamenaných druhů jsou pouze jediný **chráněný zákonem** v rámci vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 (*Dactylorhiza majalis*). Z regionálně významných druhů (dle Čech et al. 2021) bylo na lokalitě zaznamenáno také celkem 7 taxonů. Jedná se o stejné druhy jako v případě ČS ČR. V některých případech se liší kategorie ohrožení (viz Tab. 2). Odlišnost na úrovni taxonů je pouze ve dvou případech. Příklad *Pilosella aurantiaca* (D2) se ve většině případů na Vysočině jedná o rostliny zplaněné z kultury a to je případ tohoto výskytu na lokalitě Skřivánek, druh byl nalezen na okraji kulturní louky nedaleko stavení. Biotopově výskyt neodpovídá původními výskytu. Opačný případ je výskyt *Trientalis europaea* (C3), na Vysočině se jedná o vzácný horský prvek, který je hojnější pouze v oblasti Žďárských vrchů. Na Jihlavsku je jeho výskyt výjimečně vzácný a významný.

Z floristického hlediska představuje vymezené území jako celek lokalitu spíše chudší, což je do jisté míry dáno značným stupněm degradace přírodních biotopů. Z pohledu ochrany přírody je zásadní garnitura druhů mokřadních a lučních biotopů. V omezených populacích zde stále přežívají typičtí průvodci vlhkých až rašelinných luk a střídavě vlhkých trávníků (*Dactylorhiza majalis*, *Comarum palustre*, *Epilobium palustre*, *Valeriana dioica*, *Tephroseris crispa*, *Succisa pratensis*, *Geum rivale* aj.). Ovšem celkově je právě skupina vlhkomilných druhů z pohledu kraje Vysočina spíše chudší. Je to důsledek degradace velké části mokřadních biotopů na lokalitě a rozsah a pestrost zachovalých vegetačních typů je zde velmi omezená.

Podobně ochuzená je také skupina suchých krátkostébelných trávníků, které jsou vázané především na plošně nevelké zbytky původních společenstev na jižním okraji centrální části území (*Festuca rubra*, *Agrostis capillaris*, *Potentilla erecta*, *Carex pilulifera*, *Veronica officinalis*).

Jednoznačně početně nejvýznamnější skupinou jsou druhy ruderální nebo zcela ubikvitní. Jsou vázány především na plochy kulturních lučních porostů, okraje cest a nálety dřevin.

Z regionálně floristického či fytogeografického pohledu je zajímavý zejména výskyt sedmikvítku evropského (*Trientalis europaea*), který je vázaný v nevelké populaci na lesní okraj sousedící s náletem dřevin na bývalých loukách na jižním okraji území.

Podrobnější samostatný komentář k vybraným významným druhům viz kap. 5.2.

Tab. 2: Seznam taxonů vyšších rostlin zjištěných při floristickém průzkumu lokality Na Skřivánku v roce 2024.

Legenda:

§ – zvláště chráněné druhy podle vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb.

§1 = kriticky ohrožený druh, §2 = silně ohrožený druh; §3 = ohrožený druh

C – druhy červeného seznamu České republiky (GRULICH 2012)

C1 = kriticky ohrožený taxon

C2 = silně ohrožený taxon

C3 = ohrožený taxon

C4a = vzácnější taxon vyžadující pozornost

KV – druhy červeného seznamu Kraje Vysočina (ČECH et al. 2012)

C1 = regionálně kriticky ohrožený taxon

C2 = regionálně silně ohrožený taxon

C3 = regionálně ohrožený taxon

C4 = regionálně vzácnější taxon vyžadující pozornost

Stat – status nepůvodního druhu (PYŠEK et al. 2012)

nat = nepůvodní naturalizovaný taxon

cas = nepůvodní taxon s nahodilým výskytem

inv = nepůvodní invazní taxon

Res – doba kolonizace nepůvodního druhu do ČR (PYŠEK et al. 2012)

ar = archeofyt

neo = neofyt

taxon	české jméno	§	C	KV	Stat	Res
<i>Aegopodium podagraria</i>	bršlice koží noha					
<i>Agrostis capillaris</i>	psineček obecný					
<i>Agrostis canina</i>	psineček psí					
<i>Agrostis stolonifera</i>	psineček výběžkatý					
<i>Ajuga reptans</i>	zběhovec plazivý					
<i>Alchemilla</i> sp.	kontryhel					
<i>Alnus glutinosa</i>	olše lepkavá					
<i>Alnus incana</i>	olše šedá					
<i>Alopecurus pratensis</i>	psárka luční					
<i>Anemone nemorosa</i>	sasanka hajní					
<i>Angelica sylvestris</i>	děhel lesní					
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tomka vonná					
<i>Anthriscus sylvestris</i>	kerblík lesní					
<i>Arctium</i> sp.	lopuch					
<i>Arrhenatherum elatius</i>	ovsík vyvýšený				inv	ar
<i>Artemisia vulgaris</i>	pelyněk černobýl					
<i>Bellis perennis</i>	sedmikráska obecná					
<i>Betula pendula</i>	bříza bělokorá					
<i>Briza media</i>	třeslice prostřední					
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	třtina rákosovitá					
<i>Calamagrostis canescens</i>	třtina šedavá					
<i>Calamagrostis epigejos</i>	třtina křovištní					
<i>Calamagrostis villosa</i>	třtina chloupkatá					
<i>Calluna vulgaris</i>	vřes obecný					
<i>Caltha palustris</i>	blatouch bahenní					
<i>Campanula patula</i>	zvonek rozkladitý					
<i>Cardamine amara</i>	řeřišnice hořká					
<i>Cardamine pratensis</i>	řeřišnice luční					
<i>Carex echinata</i>	ostrice ježatá					
<i>Carex leporina</i>	ostrice zaječí					
<i>Carex nigra</i>	ostrice obecná					

taxon	české jméno	§	C	KV	Stat	Res
<i>Carex pallescens</i>	ostřice bledavá					
<i>Carex panicea</i>	ostřice prosová					
<i>Carex pilulifera</i>	ostřice kulonosná					
<i>Carex vesicaria</i>	ostřice měchýřkatá					
<i>Cerastium holosteoides</i> subsp. <i>vulgare</i>	rožec obecný luční					
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč oset				inv	ar
<i>Cirsium palustre</i>	pcháč bahenní					
<i>Comarum palustre</i>	zábělník bahenní		C4a	C4		
<i>Crepis paludosa</i>	škarda bahenní					
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá					
<i>Dactylorhiza majalis</i> subsp. <i>majalis</i>	prstnatec májový pravý	§3	C3	C3		
<i>Deschampsia cespitosa</i>	metlice trsnatá					
<i>Elymus repens</i>	pýr plazivý					
<i>Epilobium adenocaulon</i>	vrbovka žláznatá				nat	neo
<i>Epilobium angustifolium</i>	vrbovka úzkolistá					
<i>Epilobium palustre</i>	vrbovka bahenní		C4a	C4		
<i>Equisetum fluviatile</i>	přeslička poříční					
<i>Equisetum palustre</i>	přeslička bahenní					
<i>Equisetum sylvaticum</i>	přeslička lesní					
<i>Fagus sylvatica</i>	buk lesní					
<i>Festuca filiformis</i>	kostrava vláskovitá					
<i>Festuca pratensis</i>	kostrava luční					
<i>Festuca rubra</i>	kostrava červená					
<i>Filipendula ulmaria</i>	tužebník jilmový					
<i>Frangula alnus</i>	krušina olšová					
<i>Fraxinus excelsior</i>	jasan ztepilý					
<i>Galium album</i>	svízel bílý					
<i>Galium aparine</i>	svízel přítula					
<i>Galium palustre</i>	svízel bahenní					
<i>Galium uliginosum</i>	svízel slatinný					
<i>Geum rivale</i>	kuklík potoční					
<i>Glechoma hederacea</i>	popenec obecný					
<i>Holcus lanatus</i>	medyněk vlnatý					
<i>Holcus mollis</i>	medyněk měkký					
<i>Hypericum maculatum</i>	třezalka skvrnitá					
<i>Hypochaeris radicata</i>	prasetník kořenatý					
<i>Chaerophyllum aromaticum</i>	krabilice zápašná					
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>	krabilice chlupatá					
<i>Chrysosplenium alternifolium</i>	mokřýš střídavolistý					
<i>Impatiens noli-tangere</i>	netýkavka nedůtklivá					
<i>Juncus articulatus</i>	sítina článkovaná					
<i>Juncus conglomeratus</i>	sítina klubkatá					
<i>Juncus effusus</i>	sítina rozkladitá					
<i>Lapsana communis</i>	kapustka obecná				nat	ar
<i>Larix decidua</i>	modřín opadavý					
<i>Lathyrus pratensis</i>	hrachor luční					
<i>Lonicera</i> sp.	zimolez					
<i>Lotus corniculatus</i>	štírovník růžkatý					
<i>Luzula multiflora</i>	bika mnohokvětá					
<i>Luzula pilosa</i>	bika chlupatá					
<i>Lycopus europaeus</i>	karbinec evropský					
<i>Lychnis flos-cuculi</i>	kohoutek luční					
<i>Lysimachia vulgaris</i>	vrbina obecná					
<i>Maianthemum bifolium</i>	pstroček dvoulistý					
<i>Mentha arvensis</i>	máta rolní					
<i>Mentha</i> sp.	máta					
<i>Molinia caerulea</i>	bezkoleneček modrý					
<i>Myosotis nemorosa</i>	pomněnka hajní					
<i>Nardus stricta</i>	smilka tuhá					

taxon	české jméno	§	C	KV	Stat	Res
<i>Oxalis acetosella</i>	šťavel kyselý					
<i>Phalaris arundinacea</i>	chrastice rákosovitá					
<i>Phleum pratense</i>	bojínek luční					
<i>Picea abies</i>	smrk ztepilý					
<i>Pilosella aurantiaca</i>	chlupáček oranžový		C3	D2		
<i>Pinus sylvestris</i>	borovice lesní					
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý					
<i>Plantago major</i>	jitrocel větší					
<i>Poa humilis</i>	lipnice namodralá					
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční					
<i>Poa trivialis</i>	lipnice obecná					
<i>Populus tremula</i>	topol osika					
<i>Potentilla anserina</i>	mochna husí					
<i>Potentilla erecta</i>	mochna nátržník					
<i>Prunella vulgaris</i>	černohlávek obecný					
<i>Quercus robur</i>	dub letní					
<i>Ranunculus acris</i>	pryskyřník prudký					
<i>Ranunculus auricomus</i> agg.	okruh pryskyřníku zlatožlutého					
<i>Ranunculus flammula</i>	pryskyřník plamének					
<i>Ranunculus repens</i>	pryskyřník plazivý					
<i>Rubus idaeus</i>	ostružiník maliník					
<i>Rubus</i> sp.	ostružiník					
<i>Rumex acetosa</i>	šťovík kyselý					
<i>Rumex acetosella</i>	šťovík menší					
<i>Rumex obtusifolius</i>	šťovík tupolistý					
<i>Salix aurita</i>	vrba ušatá					
<i>Salix caprea</i>	vrba jíva					
<i>Salix cinerea</i>	vrba popelavá					
<i>Salix euxina</i>	vrba křehká					
<i>Salix pentandra</i>	vrba pětimužná		C4a	C4		
<i>Sambucus racemosa</i>	bez červený					
<i>Scirpus sylvaticus</i>	skřípina lesní					
<i>Scutellaria galericulata</i>	šišák vroubkovaný					
<i>Senecio viscosus</i>	starček lepkavý					
<i>Solidago gigantea</i>	zlatobýl obrovský				inv	neo
<i>Sorbus aucuparia</i>	jeřáb ptačí					
<i>Stellaria alsine</i>	ptačinec mokřadní					
<i>Stellaria graminea</i>	ptačinec trávovitý					
<i>Symphytum officinale</i>	kostival lékařský					
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Taraxacum</i>	pampelišky smetánky					
<i>Tephrosia crispa</i>	starček potoční		C4a	C4		
<i>Trientalis europaea</i>	sedmikvítka evropský		C4a	C3		
<i>Trifolium dubium</i>	jetel pochybný					
<i>Trifolium hybridum</i>	jetel zvrhlý				nat	neo
<i>Trifolium pratense</i>	jetel luční					
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý					
<i>Trisetum flavescens</i>	trojštět žlutavý					
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá					
<i>Vaccinium myrtillus</i>	brusnice borůvka					
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	brusnice brusinka					
<i>Valeriana dioica</i>	kozlík dvoudomý		C4a	C4		
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek					
<i>Veronica officinalis</i>	rozrazil lékařský					
<i>Veronica serpyllifolia</i>	rozrazil douškolistý					
<i>Vicia cracca</i>	vikev ptačí					
<i>Viola palustris</i>	violka bahenní					
<i>Viola reichenbachiana</i>	violka lesní					

5.2 Komentáře k vybraným významnějším druhům

Dactylorhiza majalis – prstnatec májový §3,C3

Na území České republiky býval prstnatec májový typický pro vyšší a střední polohy, na Vysočině se v minulosti jednalo o jednu z nejrozšířenějších rostlin kosených vlhkých luk, kterou starší floristé obvykle odbývali konstatováním „na loukách obecný“ nebo „všude běžný“. Tato situace se začala velmi výrazně měnit v druhé polovině 20. století. Relativně pomalý ústup od hospodaření na nejméně výnosných rašelinných loukách po druhé světové válce byl v 70. a 80. letech vystřídán zběsilou likvidací téměř všech ploch vlhkých luk a mokřadů v rámci tzv. náhradních rekultivací, což byla úlitba za zemědělskou půdu zničenou v rámci výstavby a těžby hnědého uhlí. Takto na Vysočině zmizela většina lokalit prstnatce májového, který se velmi rychle stal z běžné luční květiny ohroženým druhem a v jistém smyslu i určitým symbolem ochrany přírody v regionu. I přestože v současnosti lze druh nalézt na řadě lokalit stále dochází k jeho ústupu a početných stabilních populací není mnoho a většinou jsou vázány na ZCHÚ.

V r. 2024 byl na lokalitě zaznamenán jen okrajový výskyt tohoto druhu, konkrétně se jednalo o tři fertilní jedince na posledních zbytcích zachovalejší vegetace vlhkých až prameništích luk v centrální části území (viz mapa 1). Při obnově pravidelné péče lze předpokládat rozvoj populace druhu.

Pilosella aurantiaca – chlupáček oranžový C3

Chlupáček oranžový je typický průvodce krátkostébelných a mezofilních luk a pastvin a vysokohorských niv. Hranice mezi původním a druhotným výskytem je nejen v České republice nejasná. V pohraničních horách je chlupáček oranžový považován za původní. Výskyt v chladnějších a středních polohách vnitrozemí je zřejmě druhotný, vzniklý zplaněním ze zahrádek a šířením s osivem. Nejednotný názor panuje na výskyt ve vnitrozemských okresech oreofytika, jakými jsou i Jihlavské a Žďárské vrchy. Právě ve Žďárských vrších a v oblasti západně až severozápadně od Jihlavy je chlupáček oranžový na Vysočině nejhojnější. Značná část údajů se bezesporu týká rostlin zplaněných z kultury. Jedná se především o lokality v obcích, chatových osadách a na hřbitovech a v jejich bezprostředním okolí. Také řada výskytů na zkulturněných (a patrně dosetých) loukách je s vysokou pravděpodobností druhotná a druh sem byl zavlečen s osivem neznámého původu.

Tomuto popisu odpovídá výskyt na studované lokalitě. Jedná se o typický příklad zplanělého výskytu. Druh byl vzácně zaznamenán v lemu kulturního lučního porostu podél náletu dřevin nedaleko usedlosti Skřivánek (viz mapa 1). V zahradě usedlosti byl druh také pozorován.

Tephrosia crispa – starček potoční C4

Donedávna se jednalo o jeden z typických druhů Vysočiny, který byl zde zastoupen plošně, s výjimkou nejteplejších oblastí na jihovýchodě a severozápadě. Také na Svratecku je vzhledem k absenci vhodných stanovišť vzácný. V minulosti se v regionu jednalo o naprosto všudypřítomný druh. Pozornost se mu začala věnovat až v druhé polovině 20. století, kdy vlivem rozsáhlého odvodnění krajiny a zemědělské intenzifikace luk velmi výrazně ustoupil. Starček potoční dokáže dlouhodobě přežívat i na vhodných nevelkých ploškách v neobhospodařovaných mokřadních loukách a na světlejších místech v olšinách vzniklých sukcesí na původním bezlesí. Na odvodněných a zkulturněných loukách však přetrvává pouze na méně degradovaných a vlhčích okrajích, většinou v blízkosti odvodňovacích struh a sousedních olšin. Spolu s kozlíkem dvoudomým (*Valeriana dioica*) bývá často poslední připomínkou původních lučních společenstev.

V posledních letech začal rychle ustupovat i na plochách, kde má stále vhodné podmínky a důvody jeho stupu nelze spokojivě vysvětlit. Také na zkoumané lokalitě má relativně široký potenciál výskytu, ale r. 2024 byl nalezen jen velmi vzácně, jednotlivě na okraji vrbiny v centrální části území a taktéž ojediněle ve zbytcích původních trávníků v nivě Maršovského potoka.

Na Vysočině je to rostlina typická pro Žďárské vrchy, kde doprovází lesní komplexy, zejména na vlhčích a zrašelinělých místech v údolích potoků a na prameništích. Z oblasti Žďárských vrchů se výskyt táhne jižním směrem na Bohdalovsko, dále do výše položené oblasti na pomezí Jihlavska a Pelhřimovska a odtud až do oblasti Jihlavských vrchů. Mimo Žďárské vrchy je však výskyt sedmikvítku evropského vzácný a ostrůvkovitý a většinou vázaný na lokální přítomnost podmáčené lesní a rašelinné vegetace. Populace nebývají početné, často se jedná jen o malé skupiny rostlin. Pozoruhodné jsou výskyty v hadcových borech se smrkem u Polné na Jihlavsku a v okolí Borů na Žďársku. V Jihlavských vrších roste v současnosti ojedinele u Horního Pole nad rybníkem Karhov, těsně za hranicí regionu (Ekrt & Ekrtová 2011 MJ), a dříve známé výskyty na dalších lokalitách se nedaří opětovně ověřit. Zcela ojedinelá je přítomnost druhu v masivu Špičáku u Třeště, kde byl nalezen u potůčku nad PR Rašeliníště Loučky (Grulich 2005 in ČECH et al. 2006).

Výše popsany charakter rozšíření přesně odpovídá výskytu sedmikvítku nalezeného na okraji lesního porostu na zde studované lokalitě. Jedná se o drobnou populaci na ploše několika m², čítající nižší desítky jedinců. Ohrožení výskytu spočívá v těžebních pracích s intenzivními pojezdy a hromadění klestu na okrajích porostu.

5.3 Přehled a charakteristika nepůvodních druhů

Na inventarizovaném území bylo zjištěno pouze **6 nepůvodních taxonů** (sensu PYŠEK et al. 2012). Z pohledu doby kolonizace nepůvodních druhů na území ČR se jednalo o 3 neofyty (kolonizace po r. 1500) a 3 archeofyty (kolonizace před r. 1500). Polovinu zaznamenaných taxonů (3) hodnotíme v České republice jako naturalizované a 3 taxony jako invazní. Až na jedinou výjimku se jedná o naprosto běžné druhy „kulturní krajiny“, které nejčastěji nacházíme jako běžné ruderalní druhy (výčet druhů viz Tab. 2). Problematický je pouze výskyt zlatobýlu obrovského (*Solidago gigantea*). Aktuálně se sice jedná o drobný trs, ale druh se může rychle šířit a jeho následná likvidace je velmi obtížná. Výskyt by bylo potřeba neprodleně zlikvidovat a zabránit, tak jeho potenciálnímu šíření.

6 Biotopy a vegetace

Zkoumané území představuje z vegetačního pohledu značně degradovaný komplex luční až mokřadní vegetace v různě pokročilém stádiu sukcese. Přírodní společenstva na lokalitě reprezentují vlhké až střídavě vlhké louky a lada, které jsou až na plošně nevelké okraje koseného kulturního porostu dlouhodobě bez péče. V minulosti se pravděpodobně jednalo o mozaiku sv. *Violion caninae*, sv. *Calthion palustris* a sv. *Caricion canescenti-nigrae*. Aktuálně se na lokalitě nacházejí jen v různé míře degradované porosty sv. *Violion caninae* a sv. *Calthion palustris* z větší části zarostlé mokřadními vrbinami (sv. *Salicion cinereae*) a náletem dřevin. Také drobné lesní porosty mají víceméně kulturní charakter, jsou z části odtěžené a tvoří je mlaziny různých druhů dřevin.

6.1 Syntaxonomický přehled zaznamenaných vegetačních jednotek

Pozn.: V seznamu nejsou zahrnuta společenstva s dominancí náletů pionýrských dřevin a další biotopy silně ovlivněné či vytvořené člověkem.

- tř. *Molinio-Arrhenatheretea*
 - sv. *Calthion palustris*
 - as. *Angelico sylvestris-Cirsietum palustris*
- tř. *Calluno-Ulicetea*
 - sv. *Violion caninae*
- tř. *Alnetea glutinosae*
 - sv. *Salicion cinereae*
 - as. *Salicetum auritae*

6.2 Charakteristika jednotek aktuální vegetace

Pozn.: Za názvem formační vegetační jednotky jsou uvedeny pro orientaci také příslušné kódy biotopů dle Katalogu biotopů ČR (CHYTRÝ et al. 2010).

6.2.1 Vlhké pcháčové louky a lada (T1.5, T1.6)

Vlhké pcháčové louky sv. *Calthion palustris* na lokalitě zastupují především dlouhodobě nekosená společenstva s významným zastoupením konkurenčně silných dominant jako např. *Scirpus sylvaticus* a *Juncus effusus*, v místech dolní nivy zarůstající *Phalaris arundinacea* a na plochách s kolísající vlhkostí s významným zastoupením *Deschampsia cespitosa* a *Holcus lanatus*. Svahová prameniště porůstají tužebníkovou ladou s dominujícím *Filipendula ulmaria* a na plochách s nižším zatížením živinami a vyšším zástinem se bohatě uplatňuje *Agrostis canina* anebo *Crepis paludosa*. Druhovú pestrost a stupeň ruderalizace a zasažení problematickými expanzními druhy se v případě jednotlivých ploch značně liší. Část trávníků měla v minulosti charakter rašelinných luk a pramenišť, ale vlivem dlouhodobé absence péče tato vegetace na lokalitě zanikla. V případě střídavě vlhkých typů je zde jednoznačná tendence přechodu k nevyhraněným společenstvům na pomezí sv. *Calthion palustris* a sv. *Violion caninae*.

6.2.2 Podhorské smilkové trávníky (T2.3)

Krátkostébelná společenstva sv. *Violion caninae* se na lokalitě zachovali především v její centrální části a to zejména podél hranice s lesním porostem na jižním okraji. Ostrůvkovitě jsou se zde vyskytují krátkostébelná společenstva s dominantní *Nardus stricta*, *Agrostis capillaris*, *Briza media*, vtroušeně s *Caluna vulgaris*, *Potentilla erecta*, *Succisa pratensis* aj. Tyto oligotrofní plochy nesou známky acidifikace, výrazně zarůstají nálety dřevin (především smrku) a z okraje lesa se šíří porost

Calamagrostis villosa. Plynule přecházejí v vlhčím typům trávníků a zde významně, kde významně stoupá zasažení expanzí třtiny křovištní a akumulace stařiny v porostu. Společenstvům podhorských smilkových trávníků, částečně odpovídají také střídavě vlhké porosty s dominující *Deschampsia cespitosa* či *Festuca rubra* (segment č. 15), vzhledem k dlouhodobé absenci péče a značně nahromaděné stařině a druhovému ochuzení trávníků je jejich přesnější fytoocenologické zařazení obtížné.

6.2.3 Mokřadní vrby (K1)

Vzhledem k pokročilé sukcesní fázi většiny původně vlhkých až mokřadních luk jsou společenstva mokřadních vrbin an lokalit zastoupeny široce. Jedná se o v různé míře zapojené pokykormony *Salix aurita* a *Salix cinerea*, místy je významně zastoupená *Frangula alnus*, vtroušeně se objevuje *Salix euxina* a *Salix pentandra* (zejména v nivě Maršovského potoka). Podrost tvoří ochuzená garnitura původní luční a mokřadní vegetace, místy je přítomná sliná expanze *Phalaris arundinacea*. Větší část vrbin je zasažená zarůstáním olšemi a dalšími náletovými dřevinami (*Picea abies*, *Populus tremula*, *Betula pendula* aj.)

6.2.4 Kulturní luční porosty (X5)

Kulturní luční porosty zaujímají poměrně značnou část rozlohy lokality, jedná se o rozsáhlý luční porost v centrální části, který se pravděpodobně nachází z větší části na původně orané „záhumnkové“ části pozemků původní usedlosti, zčásti zasahuje odvodněním a zkulturněním zasažené původní luční pozemky. Jedná se o typický kulturní luční porost osetý kulturní travní směsí, druhově relativně pestrý a v minulých pravidelně kosený ne seno. Na základě zkušenosti z r. 2024 lze říci, že se jedná o porost s vysokou produktivitou významným zastoupením *Festuca pratensis*, *Phleum phleoides*, *Alopecurus pratensis* a dalších produkčních druhů. Není zatížený zásadní ruderalizací problematických druhů (např. širokolisté druhy r. *Rumex*).

6.2.5 Ruderální vegetace (X7B)

Ruderální vegetaci představují na lokalitě silně degradovaná luční lada, kde významně převažují problematické expanzní a ruderální druhy, konkrétně *Calamagrostis epigejos*, *Urtica dioica* či *Poa tivialis*.

6.2.6 Nálety pionýrských dřevin (X12)

Jedná se o relativně pestrou skupinu porostů náletových dřevin na původně bezlesých plochách. Hlavní náletovou dřevinou je na zkoumaném území olše (*Alnus glutinosa*), smrk (*Picea abies*), vrba křehká (*Salix euxina*) bříza (*Betula pendula*) a topol osika (*Populus tremula*). Nálety dřevin se na většině plochy prolíná s vegetací mokřadních vrbin. Degradace a charakter podrostu je různá a souvisí se zasažením spalchy, navážkami a eutrofizací v daném místě. Celkově lze říci, že převládají nálety s relativně nízkou ruderalizací v podrostu, což dává řadě ploch dobré vyhlídky pro obnovu druhově pestrých nelesních společenstev při odstranění dřevin.

6.3 Přehled a charakteristika zaznamenaných vegetačních segmentů

Tab. 3: Přehled a charakteristika vymapovaných segmentů reprezentující jednotlivé vegetační jednotky na úrovni biotopu nebo vegetační jednotky. Celkový přehled viz mapa vegetace (mapa 2). Kódy biotopů jsou převzaty podle Katalogu biotopů České republiky (CHYTRÝ et al. 2010). Poloha jednotlivých segmentů uvedených v této tabulce, viz mapa 1. Druhy vyznačené tučně představují druhy zahrnuté v červeném seznamu (GRULICH 2012). Znaménkem (+) jsou označeny biotopy, které jsou spolu v mozaice. Biotopy s šipkou (→) představují biotopy přechodné. Kategorie aktuálního stavu společenstva jsou převzaty z metodiky AOPK ČR (BÍLEK et al. 2005).

No	Vegetační jednotka	Biotop	Aktuální stav	Charakteristika plochy a další poznámky
1	Nálet dřevin	X12	E	Nálet/výsadba olše na okraji vlhkých luk, v E1 silná ruderalizace, může být ovlivněno navážkou zeminy.
2	Ruderální vegetace s polykormony mokřadních vrbin	X7B+K1	E	Silně degradovaná a ruderalizované luční lada s významným zastoupením <i>Urtica dioica</i> , <i>Calamagrostis epigejos</i> , <i>Poa trivialis</i> , <i>Scirpus sylvaticus</i> , místy expanduje <i>Rubus idaeus</i> , roztroušeně přítomnost mokřadních vrbin (<i>Salix cinerea</i> , <i>S. aurita</i>). Pravděpodobně z části ovlivněné navážkami zeminy.
3	Vlhké pcháčové louky	T1.5	C	Silně degradované mokřadní porosty s výrazným zastoupením <i>Juncus effusus</i> , vtroušeně <i>Scutellaria galericulata</i> , v nepatrných zbytcích druhy původních rašelinných a vlhkých luk (<i>Valeriana dioica</i> , <i>Epilobium palustre</i> , <i>Molinia coerulea</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Agrostis canina</i> aj.). Při okraji výrazně expanduje <i>Calamagrostis epigejos</i> , <i>Urtica dioica</i> a <i>Rubus idaeus</i>
4	Nálet dřevin	X12	E	Nálet olše na původním lučním bezlesí, v podrostu přetrvávají původní luční druhy (<i>Carex panicea</i> aj.). Při okraji počátek expanze <i>Pteridium aquilinum</i> .
5	Podhorské krátkostébelné trávníky	T2.3(→T1.5)	B	Drobný zbytek původních trávníků s významným zastoupením <i>Festuca rubra</i> a vtroušeným výskytem <i>Valeriana dioica</i> , <i>Potentilla erecta</i> , <i>Briza media</i> , <i>Carex pilulifera</i> aj. Expanduje <i>Holcus mollis</i> a <i>Pteridium aquilinum</i> , bez péče, silně zastíněné dřevinami.
6	Nálet dřevin	X12	E	Mladý velmi hustý nálet smrku na původním bezlesí vtroušeně s <i>Pinus sylvestris</i> , <i>Salix aurita</i> , <i>Betula pendula</i> , částečně může jít i o cílené zalesnění.
7	Mokřadní vrbin s náletem dřevin	K1+X12	C	Velmi různorodé porosty, místy převládá charakter náletu dřevin (<i>Picea abies</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Populus tremula</i> , <i>Salix euxina</i> aj.), jen s omezeným zastoupením vrbin v podrostu. Strídá se s porosty vrbin (<i>Salix cinerea</i> , <i>S. aurita</i> , <i>Frangula alnus</i>). Podrost je celkově bez zásadní ruderalizace, směrem k cestě ruderalizace roste. Z významných druhů, místy <i>Valeriana dioica</i> , vzácně <i>Tephrosia crispa</i> .
8	Mozaika podhorských krátkostébelných trávníků a vlhkých pcháčových luk s mokřadními vrbinami a náletem dřevin	T2.3+T1.5+K1+X12	B	Dlouhodobě opuštěná, zarůstající luční lada s ochuzenými krátkostébelnými trávníky, které podél gradientu vlhkosti plynule okrajově přechází ve společenstva vlhkých pcháčových luk. Degradace je prostorově různá, z okraje lesa expanduje <i>Calamagrostis villosa</i> , na silně degradovaných místech je vyšší zastoupení <i>Calamagrostis epigejos</i> . Zachovalejší plochy zarůstají dřevinami a vrbinami. Z významných druhů vzácný výskyt <i>Valeriana dioica</i> ,

				<i>Epilobium palustre</i> , <i>Comarum palustre</i> , <i>Succisa pratensis</i> . Na okraji plochy úzká odvodňovací stružka, jejíž dno je na minerálním podloží.
9	Mokřadní vrby s náletem dřevin	K1+X12	C	Zapojený nálet dřevin (<i>Picea abies</i> , <i>Betula pendula</i> , <i>Alnus glutinosa</i>) a vrbin (<i>Salix aurita</i> , <i>S. cinerea</i> , <i>S. euxina</i>) podél lesního porostu a zkulturněného lučního porostu, v E1 ruderalizace.
10	Nálet dřevin	X12	E	Nálet dřevin na navážkách zřejmě stavebních sutí (<i>Betula pendula</i> , <i>Larix decidua</i> , <i>Salix caprea</i> , <i>Salix aurita</i> , <i>Prunus avium</i> , aj.). E1 je degradované a má ruderní charakter.
11	Jehličnaté lesní porosty	X9A	E	Protěžený lesní porost se zbytky výstavek smrku a borovice, podrůstá zmlazením <i>Betula pendula</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Pinus sylvestris</i> , vzácně se objevuje <i>Fagus sylvatica</i> a <i>Sorbus aucuparia</i> . Na otevřených místech po těžbě se šíří <i>Calamagrostis epigejos</i> , jinak přítomné druhy původního podrostu (<i>Carex pilulifera</i> , <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Calamagrostis arundinacea</i> , <i>Equisetum sylvaticum</i>).
12	Vlhké pcháčkové louky zarůstající vrbinami a náletem dřevin	T1.5+K1+X12	B	Původní luční bezlesí zarůstlé v různé míře náletem dřevin a vrbin (<i>Salix cinerea</i> , <i>S. aurita</i> , <i>S. pentandra</i> , <i>S. euxina</i> , <i>Picea abies</i> , <i>Alnus glutinosa</i>). Původně se pravděpodobně jednalo o rašelinné porosty přecházející ve vlhké pcháčkové trávníky, ale vlivem dlouhodobé absence péče je jedná spíše o luční lada s charakterem vlhkých pcháčkových luk, místy silně degradovaná expandujícími graminoidy (<i>Phalaris arundinacea</i> , <i>Scirpus sylvaticus</i>). Zbytky rašeliništní vegetace s přítomností <i>Sphagnum</i> teres se vyskytují na jediném místě bodově v naprosto zanedbatelné rozloze. Z významných druhů lučních společenstev byly okrajově zaznamenány <i>Valeriana dioica</i> , <i>Comarum palustre</i> , <i>Tephrosia crispa</i> , místy hojněji se vyskytuje <i>Carex panicea</i> , <i>Viola palustris</i> , <i>Epilobium palustre</i> , <i>Crepis paludosa</i> aj.
13	Tužebníková lada	T1.6	B	Mokřadní tužebníková lada na ploše svahových prameništ s dominující <i>Filipendula ulmaria</i> , vtoušeně <i>Scutellaria galericulata</i> , <i>Geum rivale</i> , <i>Lysimachia vulgaris</i> , <i>Juncus effusus</i> , <i>Crepis paludosa</i> , z ruderalizujících prvků výskyt <i>Urtica dioica</i> , <i>Poa trivialis</i> , <i>Alopecurus pratensis</i> . Výsadba <i>Iris pseudacorus</i> . Bez pravidelné péče.
14	Kulturní travní porost	X5	E	Kulturní travní porost, druhově vcelku pestré, dominují kulturní trávy (<i>Festuca pratensis</i> , <i>Phleum pratense</i> aj.). Kosené zemědělskou technikou.
15	Přechodné luční porosty střídavě vlhkého charakteru	T1.5-T2.3	B	Luční porosty původního druhového složení, dlouhodobě bez péče, pouze okraj je kosem v rámci seče kulturních luk, druhově ochuzené, silně degradované hromaděním stařiny. Výrazně dominuje <i>Deschampsia cespitosa</i> , <i>Holcus lanatus</i> , <i>Festuca rubra</i> , vtoušeně výskyt <i>Carex panicea</i> , <i>Festuca filiformis</i> , <i>Briza media</i> , <i>Ranunculus acris</i> , <i>Agrostis canina</i> , <i>Scutellaria galericulata</i> , <i>Geum rivale</i> aj. Z významných druhů vzácný a okrajový výskyt <i>Epilobium palustre</i> , <i>Dactylorhiza majalis</i> (3 ex.), <i>Valeriana dioica</i> , <i>Comarum palustre</i> .
16	Podhorské krátkostébelné trávníky	T2.3(+K1)	D	Silně degradované sušší porosty druhovým složením nejbližší silně degradovaným a ochuzeným podhorským krátkostébelným trávníkům. Plocha je dlouhodobě bez péče, silně degradovaná hromaděním stařiny, šířením expanzních druhů (<i>Elytrigia repens</i> , <i>Anthriscus sylvestris</i> , <i>Camamagrostis epigejos</i>). Při okraji drobný porost invazního <i>Solidago gigantea</i> .
17	Paseka	X10	E	Bývalá paseka zarůstající mlazinou různorodého charakteru – zalesnění smrkem, nálet buku, břízy a dubu.

7 Shrnutí, zhodnocení a doporučení pro ochranu přírody

7.1 Zhodnocení lokality z floristického a vegetačního hlediska

Lokalita je z floristického i vegetačního pohledu průměrnou ukázkou lučních a mokřadních biotopů v pokročilém stádiu degradace a sukcese. Populace významných druhů vlhkých luk a pramenišť se zachovaly jen v omezené míře. Na druhou stranu na lokalitě stále nacházíme poměrně rozsáhlé plochy biotopů omezeně zatížených přísunem živin s významným regeneračním potenciálem při obnově bezlesí a následné pravidelné péče.

7.2 Návrhy a obnovu a management

Lokalita vyžaduje komplexní obnovu zaměřenou jednak na asanaci dlouhodobě neobhospodařovaných nelesních biotopů, ale také na výraznou podporu stanovištní pestrosti území s důrazem na revitalizaci silně degradovaných ploch. Navrhované zásahy jsou shrnuty níže.

1) Redukce dřevin

Zásah je navržen na ploše tak, aby se obnovily části, kde je největší potenciál regenerace cenných druhově pestrých nelesních společenstev a zároveň došlo k obnově konektivity jednotlivých nelesních částí. Redukce na vymezené ploše by neměla být 100%. Je vhodné ponechat jednotlivé solitéry dřevin a vrbín a na kontaktu se zapojenými lesními porosty vytvořit difuzní ekoton mezi zapojenými porosty a bezlesím. Většinu pařezů po odstranění dřevin je nutné odstranit (vytrhání, případně fréza). Nutné je zohlednit výskyt chráněných a ohrožených taxonů ostatních taxonomických skupin.

2) Asanace dlouhodobě nekosených porostů – obnova seče/pastvy

Luční společenstva (s výjimkou kulturního lučního porostu) jsou na lokalitě dlouhodobě bez péče a jsou silně zasažené hromaděním stařiny a expanzí konkurenčně silných druhů. Pro obnovu druhové pestrosti a podporu významných druhů rostlin je nezbytná obnova pravidelné péče. Na vymezené ploše je v souladu s redukcí dřevin potřeba asanovat dlouhodobě opuštěné porosty. Doporučená je obnova seče s důkladným vyklizením stařiny. Tento první asanační zásah lze provést i mimo hlavní vegetační sezonu, kdy jsou k dispozici volné pracovní kapacity, navíc bývá v nenarostlém porostu snáze vykliditelná. Na druhou stranu s mokrou hmotou je náročnější manipulace a nelze ji pálit. Na asanační seč by měla navázat pravidelná každoroční seč (minimálně 1x ročně). Vzhledem k vyššímu zastoupení problematických expanzních druhů není na ploše doporučena tradiční mozaikovitá seč, ale vhodnější je fázový posun sečí jednotlivých ploch. Velmi vhodné by byla kombinace seče a pastvy (např. seč – červen, přepasení – srpen, září). Přepasení by se nemělo týkat ploch v nivě Maršovského potoka, které jsou značně zvodnělé. Seč v kombinaci s pastou se týká i kulturního travního porostu.

3) Stržení drnu na silně degradovaných plochách

Na ploše původního bezlesí se vyskytují silně degradované a druhově ochuzené plochy s dominantním zastoupením expanzních druhů. Na těchto plochách je doporučena obnova stržením drnu v kombinaci dosevem materiálu z druhově bohatých květnatých travníků mezofilního až střídavě vlhkého charakteru (např. osivo z kartáčování druhově bohatých luk v blízkém okolí). Stržený den je potřeba z lokality odstranit, případně ponechat na okraji v přechodné deponii a po zkompostování odvézt. Nutné je zohlednit výskyt chráněných a ohrožených taxonů ostatních taxonomických skupin.

4) Podpora stanovištní diverzity tvorbou tůní a mělkých zvodnělin

Je velmi žádoucí podpořit stanovištní diverzitu vytvořením soustavy tůní a mělkých zvodnělin. Plochy vhodné pro tyto zásahy jsou vyznačeny (mapa 4). Důležité je vytvořit neprůtočné

zvodněliny s širokými mělkými břehy, které budou součástí kosených a přepásaných porostů. Důležité je odstranění přebytečné zeminy a drnů, lze je použít zejména na hrazení. Při tvorbě hrázek je potřeba počítat s budováním jílových zámků, lokalita má kolísavou vlhkost. Nutné je zohlednit výskyt chráněných a ohrožených taxonů ostatních taxonomických skupin.

8 Literatura

- ČECH L., EKRT L., EKRTOVÁ E., JUŘIČKA J. & JELÍNKOVÁ J. (2021): Červená kniha květeny Vysočiny. – *Pobočka České společnosti ornitologické na Vysočině, Jihlava: 537 p.*
- ČGS (2004): GeolINFO – geovědní informace na území ČR [online]. – *Česká geologická služba, Praha, online: <http://nts5.cgu.cz/website/geoinfo>.*
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., CHRTEK J. jun., KIRSCHNER J., KUBÁT K., ŠTECH M. & ŠTĚPÁNEK J. [ed.] (2019): Klíč ke květeně České republiky. – 2. vyd., *Academia, Praha: 1168 p.*
- DEMEK J. [ed.] (1987): Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. – *Academia, Praha.*
- EHRENDORFER F. & HAMANN U. (1965): Vorschläge zu einer floristischen Kartierung von Mitteleuropa. – *Ber. Deutsch. Bot. Ges., 78: 35–50.*
- GRULICH V. (2012): Red List of vascular plants of the Czech Republic: 3rd edition. – *Preslia 84(3): 631–645.*
- CHYTRÝ M. [ed.] (2007): Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. – *Academia, Praha.*
- CHYTRÝ M. [ed.] (2011): Vegetace České republiky 3. Vodní a mokřadní vegetace. – *Academia, Praha.*
- CHYTRÝ M. [ed.] (2013): Vegetace České republiky 4. Lesní a křovinná vegetace. – *Academia, Praha.*
- CHYTRÝ M., KUČERA T., KOČÍ M., GRULICH V. LUSTYK P. [ed.] (2010): Katalog biotopů České republiky. – 2. vyd., *AOPK ČR, Praha.*
- JANÁČKOVÁ H. & ŠTORKÁNOVÁ A. [ed.] (2005): Metodika inventarizačních průzkumů zvláště chráněných území. – *AOPK ČR, Praha.*
- LUSTYK P. & GUTH J. (2011): Metodika aktualizace vrstvy mapování biotopů. – *Ms., depon. in: AOPK ČR, Praha.*
- NEUHÄUSLOVÁ Z. [ed.] (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – *Academia, Praha.*
- PYŠEK P., DANIHELKA J., SÁDLO J., CHRTEK J. jun., CHYTRÝ M., JAROŠÍK V., KAPLAN Z., KRAHULEC F., MORAVCOVÁ L., PERGL J., ŠTAJEROVÁ K. & TICHÝ L. (2012): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns. – *Preslia 84(2): 155–255.*
- QUITT E. (1971): Klimatické oblasti Československa. – *Studia geogr. 16, Geografický ústav ČSAV, Brno.*
- SKALICKÝ V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. – in: Hejný S. & Slavík B. [ed.]: Květena ČSR 1 – *Academia, Praha: 103–121.*

Mapové podklady

Mapa 1: Hranice zkoumaného území (cévnaté rostliny) a vymezení biotopových segmentů viz Tab. 3. Na mapě je znázorněn zaznamenaný výskyt významných druhů, včetně problematických invazních taxonů.

Mapa 2: Biotopová mapa zkoumaného území – stav v r. 2024.

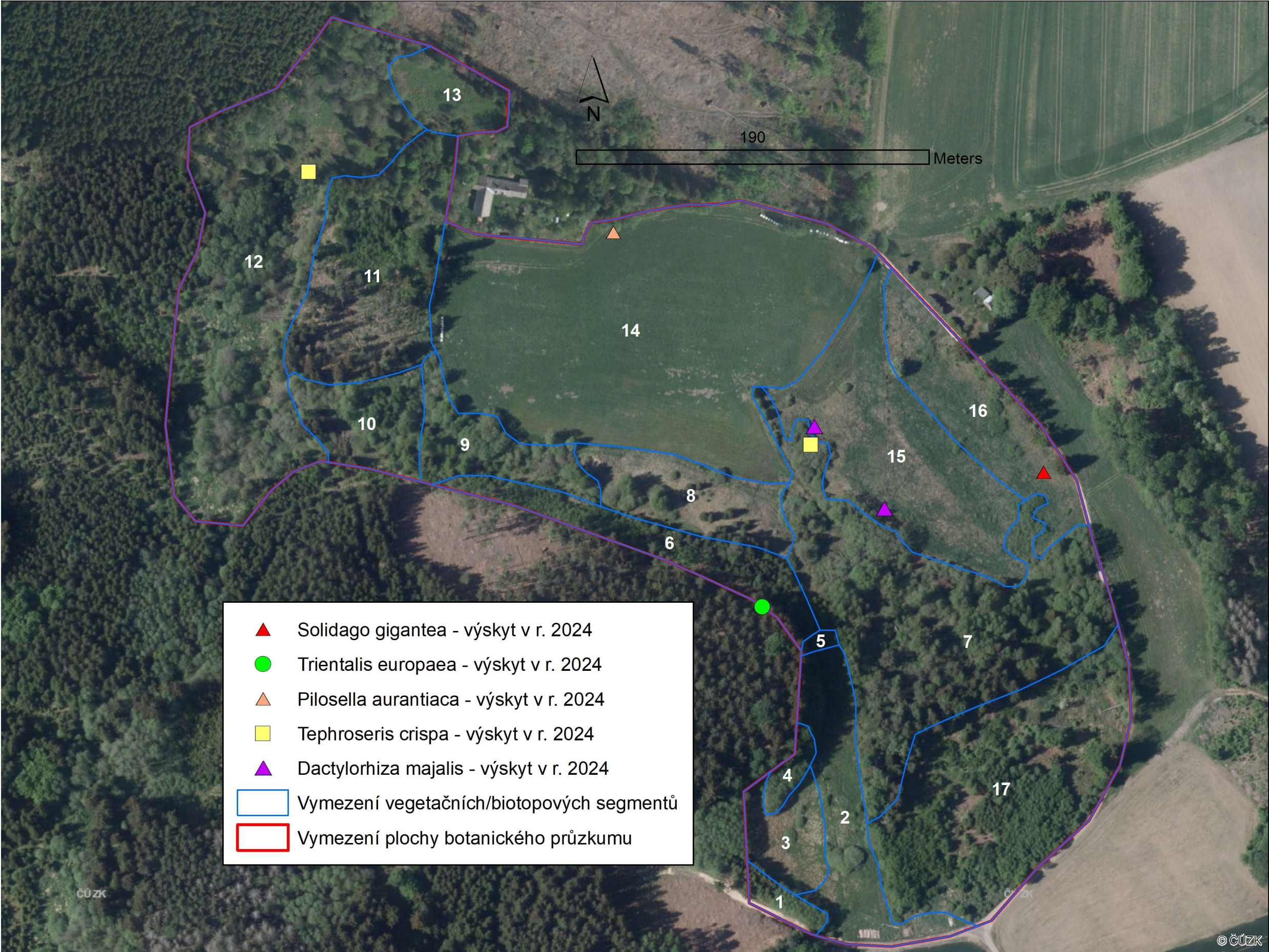
Mapa 3: Aktuální stav zaznamenaných ploch v r. 2024.

Mapa 4: Navržená obnovní opatření – redukce dřevin, stržení drnu, tvorba tůní a zvodnělin.

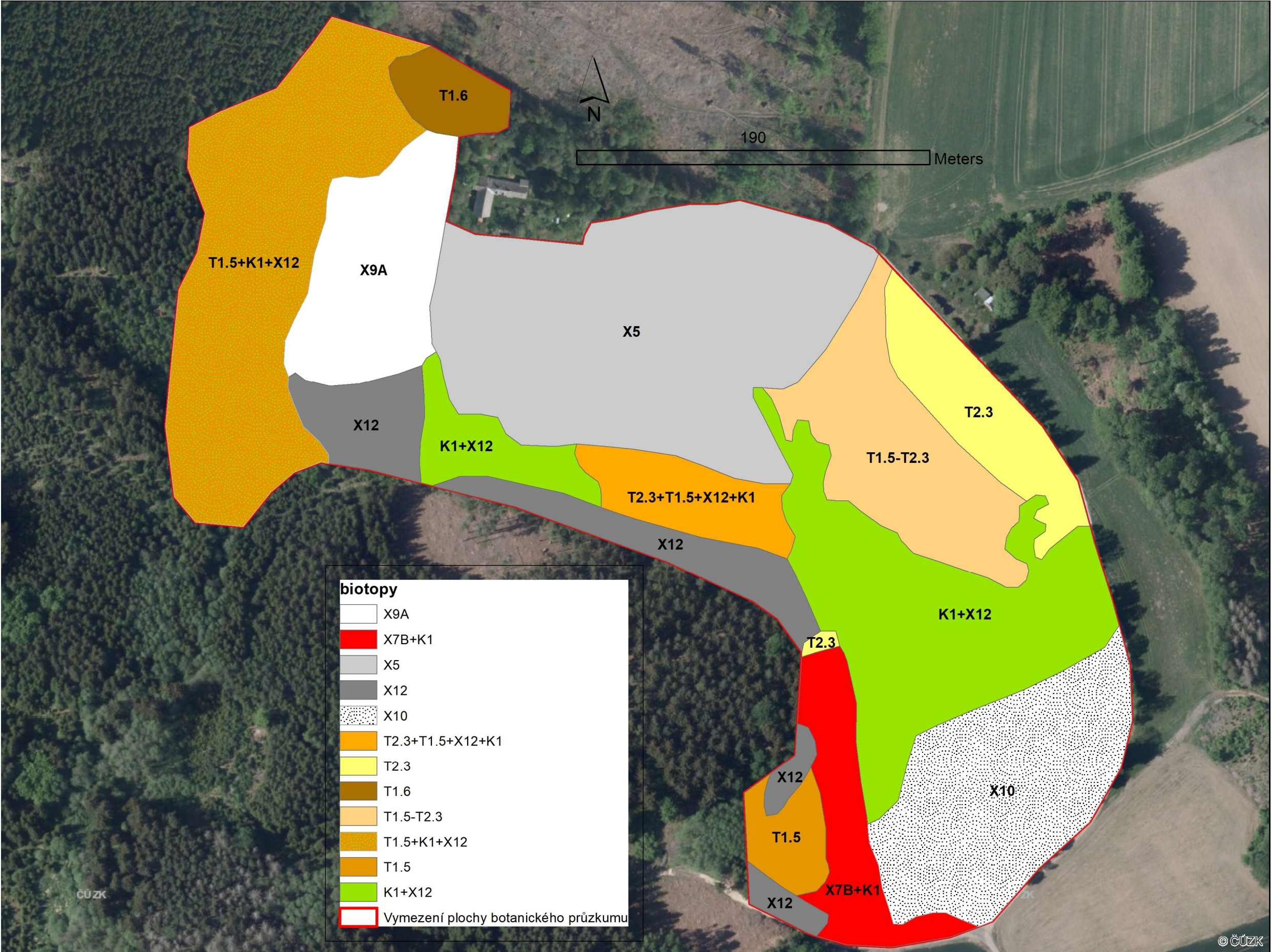
Mapa 5: Navržená obnovní opatření – obnova seče.

Mapa 6: Navržená obnovní opatření – navržený rozsah možného přepásání.

Mapa 1: Hranice zkoumaného území (cévnaté rostliny) a vymezení biotopových segmentů viz Tab. 3. Na mapě je znázorněn zaznamenaný výskyt významných druhů, včetně problematických invazních taxonů.

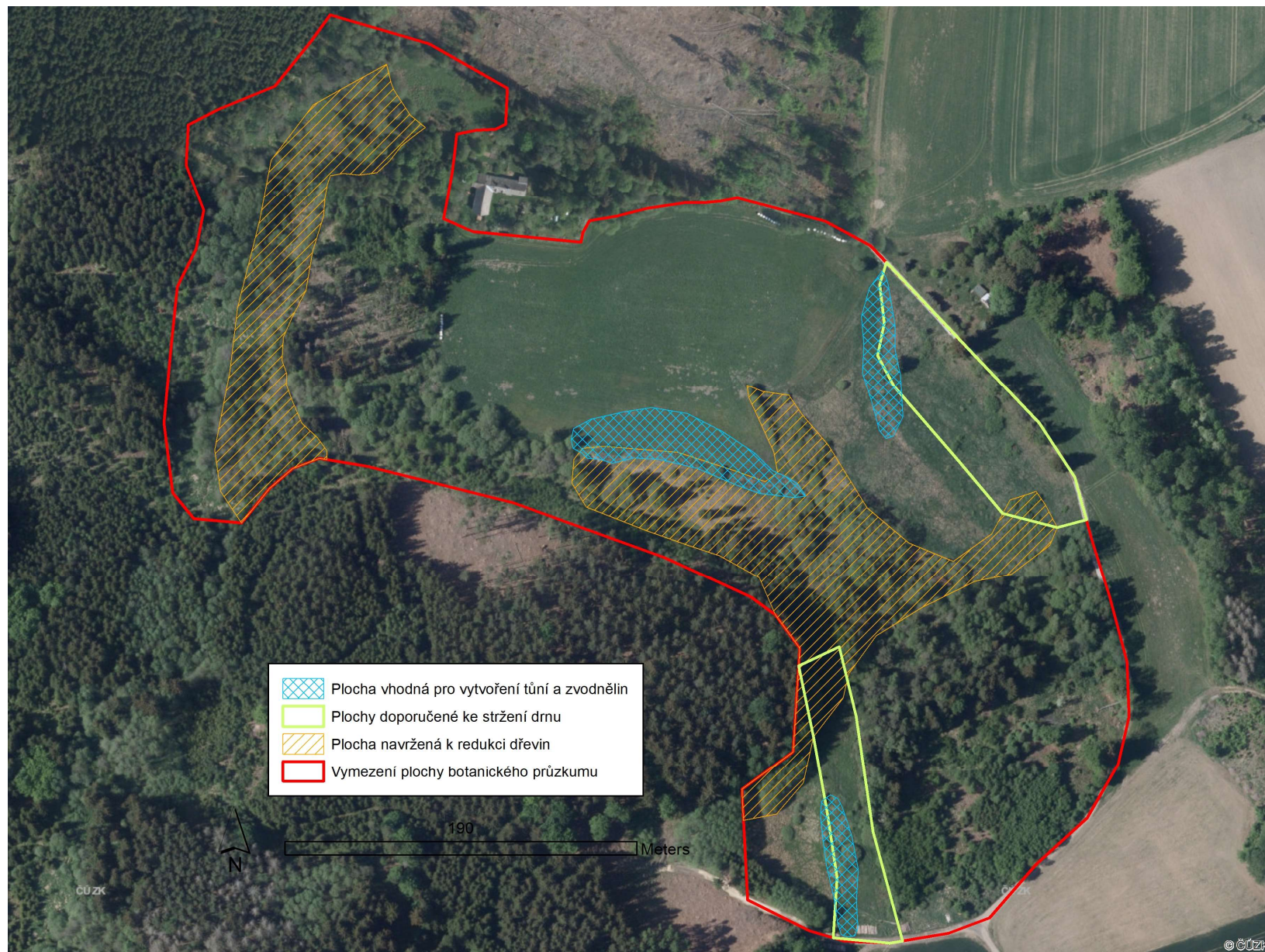
Mapa 2: Biotopová mapa zkoumaného území – stav v r. 2024.

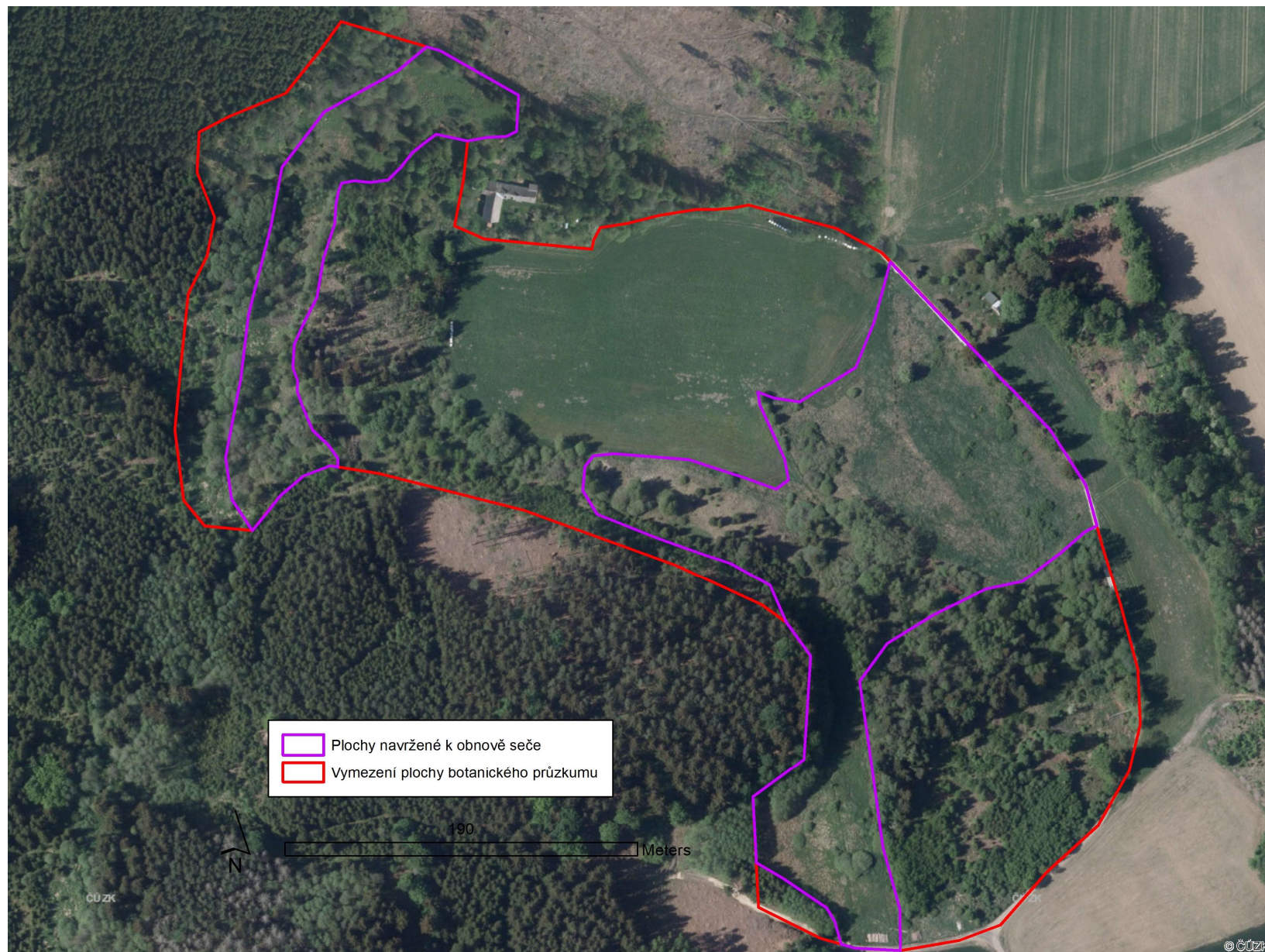
Mapa 3: Aktuální stav zaznamenaných ploch v r. 2024.

Mapa 4: Navržená obnovní opatření – redukce dřevin, stržení drnu, tvorba tůní a zvodnělin.

Mapa 5: Navržená obnovní opatření – obnova seče.

Mapa 6: Navržená obnovní opatření – navržený rozsah možného přepásání.

Fotografická dokumentace

Foto Ester Ekrťová, Vojtěch Kodet, Dana Kodetová

Foto 1: Pohled na východní část lokality Na Skřivánku.

Foto 2: Pohled na západní část lokality Na Skřivánku.

Foto 3: Silně degradované mokřadní porosty, původně udávaná rašeliništní společenstva již zanikla vlivem expanze skřípiny lesní *Scirpus sylvaticus*, plocha místy ruderalizovaná kopřivou dvoudomou *Urtica dioica*.

Foto 4: Jednotlivé rostliny sedmikvítka evropského *Trientalis europaea* v lemu lesního porostu na jižním okraji zkoumaného území.

Foto 5: Původní luční porosty jsou velmi silně zarostlé nálety dřevin a mokřadních vrb.

Foto 6: Drobné lesní porosty jsou na lokalitě protěžené, v dolní etáži zmlauje směs zejména listnatých dřevin, zmlazení smrku a borovice je řídké.

Foto 7: Zbytky relativně pestrých mokřadních luk v nivě Maršovského potoka jsou fragmentované zárůstem mokřadních vrbin.

Foto 8: Kulturní travní porosty s vysokou produktivitou v centrální části studovaného území.

Prstnatec májový *Dactylorhiza majalis*

Starček potoční *Tephrosieris crispa*

Kozlík dvoudomý
Valeriana dioica

Suchopýr úzkolistý
Eriophorum angustifolium

Kuklík potoční
Geum rivale

